

Spis treści

Przedmowa.....	V
Wykaz skrótów.....	XVII
Część I. Materialne prawo karne skarbowe. Część ogólna.....	1
Rozdział I. Wprowadzenie do prawa karnego skarbowego.....	3
§ 1. Pojęcie prawa karnego skarbowego i jego podział.....	4
§ 2. Cechy charakterystyczne prawa karnego skarbowego.....	8
I. Przedmiot ochrony.....	8
II. Autonomia.....	9
III. Subsydiarność wobec prawa finansowego.....	10
IV. Blankietowa technika legislacyjna.....	11
V. Hermetyczny charakter.....	12
VI. Priorytet celu egzekucyjnego przed represją.....	13
§ 3. Funkcje prawa karnego skarbowego.....	14
§ 4. Podstawowe zasady prawa karnego skarbowego.....	16
§ 5. Zarys historycznej ewolucji prawa karnego skarbowego.....	18
§ 6. Źródła prawa karnego skarbowego.....	22
§ 7. Zagadnienia wykładni.....	25
§ 8. Zasięg obowiązywania prawa karnego skarbowego w czasie i w miejscu.....	26
Rozdział II. Zasady odpowiedzialności karnej skarbowej.....	32
§ 1. Pojęcie odpowiedzialności karnej skarbowej.....	34
§ 2. Odpowiedzialność posiłkowa.....	36
§ 3. Odpowiedzialność za zwrot korzyści majątkowej.....	38
§ 4. Dwupodział czynów zabronionych na przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe.....	40
§ 5. Kryteria kontrawencjonalizacji.....	41
I. Ustawowy próg.....	41
II. Wypadek mniejszej wagi.....	41
§ 6. Elementy struktury przestępstwa skarbowego i wykroczenia skarbowego.....	42
I. Czyn.....	42
II. Społeczna szkodliwość.....	44
III. Ustawowe znamiona.....	46
1. Przedmiot ochrony.....	46
2. Podmiot.....	47

3. Strona przedmiotowa	50
4. Strona podmiotowa	51
IV. Bezprawność	53
V. Wina	54
§ 7. Wyłączenie odpowiedzialności karnej skarbowej	56
I. Okoliczności wyłączające byt przestępstwa lub wykroczenia skarbowego	56
1. Brak czynu	56
2. Znikomość społecznej szkodliwości	57
3. Okoliczności wyłączające bezprawność	59
3.1. Brak obrony koniecznej	62
3.2. Brak stanu wyższej konieczności	62
3.3. Kontratyp eksperymentu technicznego lub ekonomicznego	65
4. Okoliczności wyłączające winę	66
4.1. Nieletniość	66
4.2. Niepoczytalność	67
4.3. Rodzaje i funkcje błędu	69
4.4. Problem pozaustawowych okoliczności wyłączających winę	73
II. Okoliczności wyłączające karalność przestępstwa lub wykroczenia skarbowego	75
1. Czynny żal jako autonomiczna konstrukcja prawa karnego skarbowego	75
2. Czynny żal recypowany z Kodeksu karnego	80
§ 8. Formy stadialne w prawie karnym skarbowym	82
§ 9. Formy zjawiskowe w prawie karnym skarbowym	86
I. Formy sprawcze	87
II. Formy niesprawcze	92
III. Odpowiedzialność za działanie w cudzym interesie	93
IV. Odpowiedzialność za brak nadzoru	98
§ 10. Zbieg czynów i zbieg przepisów	100
I. Rzeczywisty zbieg przestępstw i wykroczeń skarbowych	100
II. Pozorny zbieg przestępstw i wykroczeń skarbowych	103
III. Rzeczywisty (kumulatywny) zbieg przepisów prawa karnego skarbowego	105
IV. Pozorny zbieg przepisów prawa karnego skarbowego	108
V. Tak zwany idealny zbieg przepisów prawa karnego skarbowego i prawa karnego powszechnego	109
Rozdział III. System środków penalnych prawa karnego skarbowego ...	112
§ 1. Racjonalizacja reakcji karnej skarbowej	114
I. Priorytet represji majątkowej i celu egzekucyjno-kompensa- cyjnego	114
II. Retrybucja (odpłata)	120
III. Prewencja	122

§ 2. Struktura systemu środków reakcji karnej skarbowej	124
§ 3. Kary	126
I. Kara grzywny	126
II. Kara ograniczenia wolności	130
III. Kara pozbawienia wolności	132
§ 4. Środki karne	134
I. Dobrowolne poddanie się odpowiedzialności	135
II. Przepadek przedmiotów	141
III. Ściągnięcie równowartości pieniężnej przypadku przedmiotów ..	147
IV. Przepadek korzyści majątkowej	148
V. Ściągnięcie równowartości pieniężnej przypadku korzyści majątkowej	151
VI. Zakaz prowadzenia określonej działalności gospodarczej, wykonywania określonego zawodu lub zajmowania określonego stanowiska	151
VII. Podanie wyroku do publicznej wiadomości	153
VIII. Pozbawienie praw publicznych	154
§ 5. Środki związane z poddaniem sprawcy próbie	155
§ 6. Środki zabezpieczające	160
§ 7. Wymiar kary za przestępstwa i wykroczenia skarbowe	167
I. Ustawowy i sądowy wymiar kary	167
II. Zasady sądowego wymiaru kary	167
III. Dyrektywy sądowego wymiaru kary	168
IV. Nadzwyczajny wymiar kary	171
1. Nadzwyczajne złagodzenie kary	171
2. Nadzwyczajne obostrzenie kary	173
§ 8. Odstąpienie od wymierzenia kary	178
§ 9. Przedawnienie	179
§ 10. Zatarcie skazania	184
§ 11. Ułaskawienie, amnestia, abolicja	186
Część II. Materialne prawo karne skarbowe. Część szczególna	195
Rozdział I. Przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko obowiązkom podatkowym i rozliczeniom z tytułu dotacji lub subwencji	199
§ 1. Charakterystyka ogólna	201
§ 2. Wybrane typizacje	205
I. Uchylenie się od opodatkowania (art. 54 KKS)	205
II. Firmantstwo (art. 55 KKS)	208
III. Oszustwo w deklaracji podatkowej (art. 56 § 1–3 KKS)	210
IV. Wyłudzenie nienależnego zwrotu podatku lub nadpłaty (art. 76 KKS)	212
V. Niewypełnienie obowiązków przez płatnika lub inkasenta (art. 77 KKS)	214

Rozdział II. Przepisy karne skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko obowiązkom celnym oraz zasadom obrotu z zagranicą towarami i usługami	217
§ 1. Charakterystyka ogólna	218
§ 2. Wybrane typizacje	219
I. Wyłudzenie pozwolenia lub innego dokumentu celnego (art. 85 KKS)	220
II. Przemyt celny (art. 86 KKS)	222
III. Oszustwo celne (art. 87 KKS)	224
Rozdział III. Przepisy karne skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko obrotowi dewizowemu	226
§ 1. Charakterystyka ogólna	227
§ 2. Wybrane typizacje	232
I. Wyłudzenie zezwolenia dewizowego (art. 97 KKS)	232
II. Nielegalna działalność kantorowa (art. 106d KKS)	234
III. Niezgłoszenie przywozu do kraju lub wywozu za granicę wartości dewizowych (art. 106f KKS)	237
Rozdział IV. Przepisy karne skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko organizacji gier hazardowych	238
§ 1. Charakterystyka ogólna	239
§ 2. Wybrana typizacja – nielegalne urządzenie lub prowadzenie gier i zakładów oraz nielegalne uczestnictwo w zagranicznej grze lub zakładzie (art. 107 KKS)	240
Część III. Proces karny skarbowy	249
Rozdział I. Zagadnienia wstępne	251
§ 1. Pojęcie i przedmiot procesu karnego skarbowego	252
§ 2. Cel procesu karnego skarbowego	255
§ 3. Pojęcie i źródła procesowego prawa karnego skarbowego	260
§ 4. Zakres obowiązywania procesowego prawa karnego skarbowego ...	265
§ 5. Odmiany procesu karnego skarbowego – założenia konstrukcyjne postępowań szczególnych	267
Rozdział II. Zasady procesu karnego skarbowego	275
§ 1. Pojęcie, funkcje i podział zasad procesu karnego skarbowego	278
§ 2. Zasady związane z wszczęciem procesu karnego skarbowego	282
I. Zasada ścigania z urzędu	282
II. Zasada legalizmu	283
III. Zasada skargowości	288
§ 3. Zasady dotyczące postępowania dowodowego	292
I. Zasada prawdy	292
II. Zasada bezpośredniości	294
III. Zasada koncentracji materiału dowodowego	296
IV. Zasada swobodnej oceny dowodów	297

§ 4. Zasady dotyczące formy oraz sposobu prowadzenia procesu	299
I. Zasada kontradiktoryjności	299
II. Zasada jawności	305
III. Zasada rzetelnego procesu	309
IV. Zasada ustności	312
V. Zasada kontroli	314
§ 5. Zasady dotyczące sytuacji prawnej oskarżonego w procesie karnym skarbowym	316
I. Zasada domniemania niewinności	316
II. Zasada prawa do obrony	319
Rozdział III. Przesłanki procesowe	322
§ 1. Pojęcie i klasyfikacja przesłanek procesowych	323
§ 2. Poszczególne przesłanki procesowe	328
I. Pod sądność sprawy karnej skarbowej	328
II. Właściwość sądu	333
III. Skarga	334
IV. Istnienie stron procesowych	335
V. Prawomocność materialna	336
VI. Zawisłość sprawy	336
VII. Przedawnienie	338
VIII. Abolicja	339
IX. Przesłanki o charakterze materialnym określone w art. 17 § 1 pkt 1–4 KPK	339
Rozdział IV. Uczestnicy procesu karnego skarbowego	341
§ 1. Pojęcie uczestnika procesu karnego skarbowego	344
§ 2. Organy procesowe	344
I. Pojęcie i podział organów procesowych	344
II. Organy prowadzące postępowanie przygotowawcze	345
1. Charakterystyka organów prowadzących postępowanie przygotowawcze	345
2. Właściwość organów postępowania przygotowawczego	352
2.1. Właściwość rzeczowa finansowych organów postępowania przygotowawczego	353
2.2. Właściwość rzeczowa niefinansowych organów postępowania przygotowawczego	354
2.3. Właściwość szczególna organów postępowania przygotowawczego	357
2.4. Spór o właściwość między organami postępowania przygotowawczego	358
III. Sądy	360
1. Uwagi wstępne	360
2. Właściwość sądu	361
3. Badanie właściwości oraz spory o właściwość sądu	368
4. Składy orzekające sądu	369

IV. Referendarze sądowi	370
V. Wyłączenie organu prowadzącego proces karny skarbowy	372
§ 3. Strony procesowe	375
I. Pojęcie strony i rodzaje stron procesowych	375
II. Oskarżyciel publiczny	378
III. Oskarżony	382
IV. Interwenient	388
V. Podmiot pociągnięty do odpowiedzialności posiłkowej	395
VI. Podmiot odpowiedzialny za zwrot korzyści majątkowej uzyskanej z przestępstwa skarbowego	401
§ 4. Przedstawiciele procesowi stron	404
I. Uwagi wstępne	404
II. Przedstawiciel ustawowy	404
III. Obrońca	406
IV. Pełnomocnik	412
§ 5. Rzecznicy interesu społecznego	418
§ 6. Pomocnicy procesowi	419
§ 7. Osobowe źródła dowodowe	420
§ 8. Pozostali uczestnicy procesowi	420
Rozdział V. Czynności procesowe	421
§ 1. Pojęcie i rodzaje czynności procesowych	422
§ 2. Porządek czynności procesowych	427
§ 3. Terminy procesowe	429
§ 4. Decyzje procesowe	433
§ 5. Polecenia	440
§ 6. Narada i głosowanie nad orzeczeniem	441
§ 7. Prawomocność orzeczeń	443
§ 8. Protokoły i inne formy utrwalania czynności procesowych	445
§ 9. Doręczenia	447
§ 10. Przeglądanie akt i sporządzanie odpisów	451
Rozdział VI. Dowody	455
§ 1. Pojęcie i klasyfikacja dowodów	458
§ 2. Zakazy dowodowe	459
I. Uwagi wstępne	459
II. Zakazy dowodzenia	460
1. Zakazy dowodzenia oznaczonej tezy dowodowej	460
2. Zakazy dowodzenia za pomocą określonego dowodu	461
2.1. Bezwzględne zakazy dowodzenia za pomocą określonego dowodu	461
2.2. Względne zakazy dowodzenia za pomocą określonego dowodu	462
III. Zakazy stosowania niedopuszczalnych metod dowodzenia	466
IV. Zakazy wykorzystania dowodów	467
§ 3. Dowodzenie	469
I. Uwagi wstępne	469

II. Przedmiot dowodzenia	470
III. Uprawdopodobnienie	472
IV. Prawny obowiązek dowodzenia i ciężar dowodowy	473
V. Wprowadzenie dowodów do procesu	476
1. Wprowadzenie dowodów do procesu z urzędu	476
2. Wprowadzenie dowodów do procesu na wniosek	477
VI. Czynności przeprowadzenia dowodów	480
VII. Ocena dowodów i dokonywanie ustaleń faktycznych	484
§ 4. Poszczególne źródła i środki dowodowe	485
I. Oskarżony oraz podmiot pociągnięty do odpowiedzialności posiłkowej i ich wyjaśnienia	485
II. Świadek i jego zeznania	488
III. Biegły i jego opinia	492
IV. Dokument i jego treść	497
V. Dowód rzeczowy i jego właściwości	498
VI. Eksperyment procesowy i jego wyniki	499
VII. Wywiad środowiskowy	500
Rozdział VII. Środki przymusu	502
§ 1. Pojęcie i klasyfikacja środków przymusu	503
§ 2. Zatrzymanie	506
§ 3. Środki zapobiegawcze	510
I. Ogólna charakterystyka	510
II. Tymczasowe aresztowanie	518
III. Nieizolacyjne środki zapobiegawcze	524
§ 4. Kary porządkowe	527
§ 5. Przymusowe wykonanie czynności procesowych	531
§ 6. Zabezpieczenie majątkowe	536
Rozdział VIII. Postępowanie przygotowawcze	541
§ 1. Model postępowania przygotowawczego	543
§ 2. Zadania postępowania przygotowawczego	547
§ 3. Strony i ich przedstawiciele w postępowaniu przygotowawczym	550
§ 4. Formy postępowania przygotowawczego	555
I. Uwagi ogólne	555
II. Śledztwo	557
III. Dochodzenie	561
§ 5. Przebieg postępowania przygotowawczego	563
I. Wszczęcie i odmowa wszczęcia postępowania przygotowawczego..	563
II. Instytucja przedstawienia zarzutów	576
III. Zakończenie śledztwa lub dochodzenia	581
§ 6. Kontrola postępowania w stadium przygotowawczym	589
I. Nadzór nad śledztwem lub dochodzeniem	590
II. Kontrola prawomocnych postanowień o umorzeniu postępowania przygotowawczego	593
III. Kontrola postępowania przygotowawczego na wniosek	595
§ 7. Zasadnicza skarga karna	599

Rozdział IX. Postępowanie główne	610
§ 1. Uwagi wstępne	612
§ 2. Postępowanie sądowe przed rozprawą główną	613
I. Kontrola warunków formalnych aktu oskarżenia	614
II. Wstępne badanie sprawy	618
III. Czynności związane z organizacją rozprawy głównej	627
§ 3. Rozprawa główna	629
I. Uwagi wstępne	629
II. Część wstępna rozprawy głównej	633
III. Przewód sądowy	639
1. Przedstawienie zarzutów oskarżenia	640
2. Wyjaśnienia oskarżonego i podmiotu pociągniętego do odpowiedzialności posiłkowej	641
3. Dalsze postępowanie dowodowe	645
4. Zamknięcie przewodu sądowego	653
IV. Przemówienia stron	653
V. Wyrokowanie	655
§ 4. Czynności końcowe w sądzie I instancji	662
Rozdział X. Postępowania szczególne	665
§ 1. Postępowanie mandatowe	667
I. Ogólna charakterystyka	667
II. Przesłanki postępowania mandatowego	668
III. Przebieg postępowania mandatowego. Rodzaje mandatów karnych	671
IV. Uchylenie prawomocnego mandatu karnego	674
§ 2. Postępowanie w przedmiocie dobrowolnego poddania się odpowiedzialności	678
I. Ogólna charakterystyka	678
II. Faza negocjacyjna postępowania w kwestii dobrowolnego poddania się odpowiedzialności	679
1. Wniosek sprawcy o zezwolenie na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności	679
2. Negocjacje finansowego organu postępowania przygotowawczego ze sprawcą w przedmiocie dobrowolnego poddania się odpowiedzialności	687
III. Faza sądowa postępowania w kwestii dobrowolnego poddania się odpowiedzialności	694
§ 3. Postępowanie nakazowe	699
§ 4. Postępowanie w stosunku do nieobecnych	703
I. Uwagi ogólne	703
II. Przesłanki postępowania w stosunku do nieobecnych	704
III. Przebieg postępowania w stosunku do nieobecnych	706
IV. Kontrola wyroku wydanego w postępowaniu w stosunku do nieobecnych	708

Rozdział XI. Postępowanie odwoławcze	710
§ 1. Uwagi ogólne	712
§ 2. Problematyka ogólna środków odwoławczych	714
I. Uwagi wstępne	714
II. Dopuszczalność środka odwoławczego	715
III. Wymagania formalne skargi odwoławczej	718
IV. Cofnięcie środka odwoławczego	722
V. Względne przyczyny odwoławcze	723
VI. Zakres kontroli odwoławczej	724
1. Granice środka odwoławczego	725
2. Kierunek środka odwoławczego	726
3. Reguły <i>ne peius</i>	729
4. Bezwzględne przyczyny odwoławcze	730
4.1. Bezwzględne przyczyny uchylenia orzeczenia	731
4.2. Rażąca niesprawiedliwość orzeczenia	734
4.3. Poprawienie błędnej kwalifikacji prawnej czynu	736
VII. Orzekanie w instancji odwoławczej co do oskarżonego lub podmiotu odpowiedzialnego posiłkowo, co do których nie wniesiono środka odwoławczego	736
VIII. Ograniczenie rozpoznania środka odwoławczego	737
IX. Rozstrzygnięcia organu odwoławczego	738
X. Postępowanie ponowne	741
§ 3. Postępowanie apelacyjne	743
I. Uwagi ogólne	743
II. Postępowanie apelacyjne przed organem <i>ad quo</i>	744
III. Postępowanie apelacyjne przed organem <i>ad quem</i>	744
1. Przygotowanie do rozprawy	745
2. Rozprawa apelacyjna	747
3. Czynności końcowe	748
§ 4. Postępowanie zażaleniowe	749
I. Uwagi ogólne	749
II. Przebieg postępowania zażaleniowego	751
Rozdział XII. Nadzwyczajne środki odwoławcze	756
§ 1. Kasacja	757
I. Uwagi ogólne	757
II. Kasacja stron	760
III. Kasacja podmiotów szczególnych	763
IV. Przebieg postępowania w przedmiocie kasacji	765
§ 2. Wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem sądu	768
I. Podstawy wznowienia postępowania sądowego	768
II. Przebieg postępowania w przedmiocie wznowienia postępowania sądowego	772

Rozdział XIII. Postępowanie w sprawach karnych skarbowych ze stosunków międzynarodowych.....	778
§ 1. Uwagi ogólne.....	779
§ 2. Pomoc prawna w sprawach karnych skarbowych	784
§ 3. Europejski nakaz aresztowania.....	787
§ 4. Współpraca na forum Unii Europejskiej w zakresie zatrzymania dowodów i zabezpieczenia mienia	796
§ 5. Współpraca w ramach Unii Europejskiej w zakresie wykonania orzeczeń dotyczących kar o charakterze pieniężnym	801
Indeks rzeczowy	813